

Protocol tegen pesten

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken.

De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt gepest.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit de eigen naam van een kind noemen
- Een klasgenoot telkens de schuld van iets geven
- Briefjes doorgeven
- Beledigen
- Opmerkingen over kleding
- Isoleren (buitensluiten)
- Buiten school opwachten, slaan, schoppen
- Op weg naar huis achternagaan
- Spullen afpakken, verstopten, vernielen
- Bedreigen
- Schelden en schreeuwen tegen het slachtoffer

Oorzaken van pesten kunnen zijn: (allebei de kanten)

- Een problematische thuissituatie
- Buitengesloten voelen
- Voortdurend in een niet-passende rol geduwd worden
- Voortdurend competitie met anderen willen aangaan
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt
- Zich minder voelen dan de rest, door onderpresteren of andere redenen
- Zelf in het verleden slachtoffer geweest van pesten

Een pestprotocol alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pest-probleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

Hoe willen wij op 'De Nieuwe Haven' hier mee omgaan?

- Op school willen wij regelmatig een onderwerp in de klas aan de orde stellen. Onder andere vanuit de methode 'Kinderen en hun sociale talenten'
- Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen. Met name tijdens de lessen 'SEO'.

- Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals: spreekbeurten, rollenspel, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.
- Het voorbeeld van de leerkrachten (én thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden 'opgelost', maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd.
- Een effectieve methode om duidelijkheid te krijgen over 'wat wordt niet geaccepteerd?', is het afspreken van regels met de kinderen.
- Er zijn eigenlijk maar twee heel simpele hoofdregels die iedereen kan onthouden: Wees vriendelijk tegen een ander. Pas goed op de spullen van school en van anderen.

Hieruit volgen een aantal belangrijke deelregels

- Doe niets bij een ander kind, wat je zelf ook niet prettig vindt.
- Kom niet aan een ander als een ander dat niet wil.
- Kom ook niet aan andermans spullen, vraag het eerst.
- Elk kind heeft een naam, gebruik die!
- Als je kwaad bent, probeer je eerst samen pratend een oplossing te vinden. Lukt dat niet, ga dan naar de meester of juf.
- Probeer goed te luisteren naar elkaar.
- Als je aan de juf of meester vertelt dat er iets gebeurt wat jij niet prettig vindt of wat onprettig of gevaarlijk voor een ander is, dan is dat niet klikken!
- Word je gepest, praat er dan thuis ook over, je moet het niet geheim houden.
- Hoe iemand er uitziet is niet belangrijk, wel hoe iemand met anderen omgaat.
- Nieuwe kinderen zijn welkom bij ons op school, ze hebben het recht om door iedereen goed opgevangen te worden.
- Deze regels gelden voor de hele school. Natuurlijk kan een groep nog eigen afgesproken regels hieraan toevoegen.

De gedragsregels (gekleurde kaarten met pictogrammen/ tekst) vanuit de methode 'SEO' worden goed zichtbaar in elke groep opgehangen en regelmatig besproken.

De aanpak van ruzies en pestgedrag in vier stappen:

Stap 1: Probeer eerst zelf (en samen) de ruzie op te lossen door te praten.

Stap 2: Kom je er samen niet uit en blijft de ander jou lastigvallen, ga dan naar de meester of juf.

Stap 3: De meester of juf gaat met beide (of meer) kinderen praten en probeert samen met de kinderen de ruzie op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen/ ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties.

Stap 4: Bij herhaaldelijk ruzie/pestgedrag van een leerling neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een corrigerend gesprek. De fasen van bestraffen treden in werking. (zie: consequenties). Een leerkracht kan ook zelf het idee hebben dat er sprake is van 'onderhuids' pesten. In zo'n geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de groep te komen.

Consequenties

Fase 1:

- Een of meerdere pauzes binnen blijven.
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn.
- Gesprek: bewustwording van de pester van wat hij een kind aandoet.
- Afspraken maken met de pester over gedragsverandering de naleving van deze afspraken komen regelmatig aan de orde.
- Er wordt melding gedaan bij IB.

Fase 2:

- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets zijn uitgelopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken.
- Met de ouders afspraken maken en deze afspraken regelmatig aan de orde stellen in evaluerende gesprekken.
- Voor de kinderen kan eventueel een heen-en-weer-schriftje worden meegegeven.

Fase 3:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld, zoals de schoolbegeleidingsdienst (MDO), de GGD of bureau jeugdzorg. Dit kan alleen als de ouders volledig meewerken!

Fase 4:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan ook gekozen worden voor de mogelijkheid om een kind (tijdelijk) in een andere groep te plaatsen. Ook het (tijdelijk) op een andere school plaatsen kan een mogelijkheid zijn.

Fase 5:

- In extreme gevallen kan een kind geschorst en uiteindelijk verwijderd worden. Dit eerst in overleg met IB, directie en bestuur.

Begeleiding van een kind dat gepest wordt:

- Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat hij/ zij doet voor, na en tijdens het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling laten inzien dat je ook op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie.
- Het kind laten inzien waarom een kind pest ('een pester zit zelf in de nesten').
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van het kind benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/ beter durft op te stellen
- Praten met de ouders (mits het kind dat wil!).
- Het gepeste kind niet over beschermen en teveel in een uitzonderingspositie zetten t.o.v. de rest van de groep, waardoor het pesten zou kunnen toenemen.

Begeleiding van de pester:

- Praten, zoeken naar de reden van het pesten/ ruzie maken (baas willen zijn, jaloezie, verveling, zich buitengesloten voelen, problemen thuis, onderpresteren etc.)
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses laten aanbieden.
- Laten inzien welke sterke (leuke) kanten het slachtoffer heeft.
- Kind leren niet meteen kwaad te worden, leren beheersen, de 'stop- eerst-even-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren
- Prijzen/ belonen als het kind zich aan de regels houdt en/ of een andere/ betere manier van reageren toont.
- Gesprek met de ouders; elkaar informeren en overleggen: inleven in het kind: hoe komt dit kind tot pesten?
- Zoeken van een sport of club waar het kind kan ervaren dat samenwerking met ander kinderen wel leuk is.
- Inschakelen hulp: sociale vaardigheidstraining, jeugdzorg, huisarts etc.

Adviezen aan ouders

ouders van gepeste kinderen:

- Blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten op straat gebeurt, niet op school, kunt u het best contact opnemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het best direct met de leerkracht bespreken.
- Door complimentjes kan het zelfrespect van uw kind vergroot worden.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Werk samen met de school, maar houdt de grenzen in de gaten, uw grenzen en ook die van school. Het is bijv. niet de bedoeling dat u op school komt om eigenhandig een probleem voor uw kind op te lossen. De inbreng van u is het aanleveren van informatie, het geven van suggesties en het ondersteunen van de aanpak door school.

Ouders van pesters:

- Neem het probleem serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het een ander aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem en beloon het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de aanpak van school staat.

Alle ouders:

- Neem ouders van gepeste kinderen serieus.
- Stimuleer uw kind om op een vriendelijke manier met anderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem en beloon het goede gedrag.

- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind om voor anderen op te komen.
- Leer uw kind om voor zichzelf op te komen op een niet gewelddadige manier.

Er mag niet gefilmd worden met een mobile telefoon op school door leerlingen. Als een leerling een mobile bij zich draagt dan is dit eigen risico/ eigen verantwoordelijkheid. De leerkracht moet geen last ondervinden. Digitale pesterijen worden altijd gemeld bij het MT. Ouders worden ingelicht.

Tips voor leerkrachten

Er is op internet veel informatie over pesten te vinden. De onderstaande informatie kan gebruikt worden om in de klas pesten aan de orde te stellen.

- www.ntr.nl/hbb. Afl. pesten en plagen
- Beeldbank: Het meisje dat steeds kleiner werd
- Beeldbank: Phara heeft een litteken
- Beeldbank: Spijt- een boek van Carry Slee
- www.aandachtvoorpesten.nl
- www.pestweb.nl

Dit pestprotocol hebben wij opgesteld met als doel:

Dat alle kinderen zich in hun basisschoolperiode vrij en veilig kunnen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Gebruik internet op school

Zie internet protocol.